Hamd Allah'a olsun. Salat ve selam Allah Resulü'nün, ailesinin, sahabesinin ve onu dost edinenlerin üzerine olsun. Bundan sonra;

Buhari'nin (Ramazan'ın son on günündeki ameller) konusunda ve Müslim'nin (Ramazan'ın son on günündeki ictihadlar) konusunda mü'minlerin annesi Aişe'den ﷺ şöyle rivayet etti. Aişe ﷺ şöyle dedi: "Nebi ﷺ, Ramazan'ın son on günü girdiği zaman eteğini toplar (eşleriyle cimâ etmekten imtinâ eder), gecesini ibâdet ve Allah'a itaatle ihya eder ve ev halkını (gece namazı kılmaları için) uyandırırdı."

Müslim'in Aişe'den ﷺ olan rivayetinde ise Aişe ﷺ şöyle dedi: "Allah Resulü ﷺ Ramazan'ın son on gününde diğer günlerden daha fazla ibadet ederdi."

Bundan dolayı Nebi ﷺ Ramazan ayının son on gününün gecelerini ibadetlere ayırır, ibadet yapmaya özen gösterir ve (insanları ve ehlini) buna (Ramazanın son on günündeki ibadetlere) teşvik ederdi.

Bu ibadetler şunlardır:

1- Gecenin İhya Edilmesi:

Gecenin ihya edilmesinden kasıt yani geceyi namaz, Ku'ran, zikir ve diğer şeylerle doldurmak demektir. Hadiste gecenin ihya edilmesinden kasıt; gecenin tümünün ihya edilmesi ihtimali olduğu gibi, gecenin çoğunluğunun ihya edilmesi ihtimali de olabilir. O halde gücü yetenler gücünün yettiği kadarıyla geceyi ihya etmeye gayret göstersinler ve bunda yarışsınlar.

2- Ehlin Uyandırılması:

Aişe'nin ﷺ : "ve ev halkını uyandırırdı" sözünden kasıt yani, hanımlarını gece namazını kılmak için uyandırırdı.

Ali'den ﷺ şöyle rivayet edildi: Allah Resulü ﷺ ramazanın son on gününde ev halkını (gece namazı kılmaları için) uyandırırdı. [Hasen hadis, Tirmizi rivayet etti]

İbn-i Ömer'den ﷺ şöyle rivayet edildi: İbn-i Hattab ﷺ gece yarısı olduğunda namaz için ev halkını uyandırır ve şu ayeti söylerdi: **"Ailene namazı emret ve kendin de ona devam et"** [Sahih hadis, Malik Muvatta'da rivayet etti]

Süfyan Es-Sevri şöyle dedi: "Ramazanın son on günü girdiğinde gece teheccüd kılmak, bu geceleri ihya etmeye gayret göstermek ve eğer buna güç yetirebiliyorlarsa ev halkının ve çocuğunun namaza uyandırılması bana sevimli geliyor." [Letaifu'l Mearif Fima Limevasimi'l-Amm Mine'l-Vezaif Li İbn-i Recep El-Hanbeli]

3- İzarını Bağlamak:

Bunun tefsirinde şöyle denildi: İbadetleri yapmaya gayret göstermek. Ancak bu tefsir zayıftır. Çünkü Aişe ﷺ şöyle dedi: (cedde ve şedde el-mizer / cimadan uzak durmaya gayret gösterir ve çokça ibadet ederdi) sözündeki "şedde mizer" kelimesini Nebi'nin ﷺ "cedde / yani gayret gösterirdi" kelimesine atfetti. İlim adamlarının üzerinde olduğu sahih görüş ise şudur. İzarını bağlamak, kadınlardan uzak durmak demektir. Nebi'nin ﷺ ramazanın son on gününde itikâf yapması bu sözün bu anlamda olduğunu teyid etmektedir. Çünkü itikâf yapan kişinin kadına yaklaşması (cima etmesi) caiz değildir.

4- İtikâf:

İtikâf, mescidde durup ibadetlere yönelmek ve ahiretle meşgul olmak için dünyevi bağları kesmek demektir.

Sahiheynde Aişe'den ﷺ şöyle rivayet edilmektedir: Nebi ﷺ Ramazan'ın son on gününde, Allah onu vefat ettirinceye kadar itikâfa girerdi. O'nun vefatından sonra da hanımları itikâfa girmeye devam ettiler.

Nebi ﷺ bu on günde vaktinin tümünü Rabbine ibadet etmek, ona sığınmak, zikretmek ve ona dua etmekle meşgul olmak için itikâf yapardı.

5- Kadir Gecesini Gözetlemek:

Nebi ﷺ şöyle buyurdu: **"Kadir gecesini ramazanın son on günü içinde arayınız!"** [Muttefekun Aleyhi]

Ve yine şöyle buyurdu: **"Her kim faziletine inanarak ve karşılığını Allah'tan bekleyerek Kadir gecesini değerlendirirse geçmiş günahları bağışlanır."**

Allah katında bu gecenin fazileti büyüktür. Ve bu gecede yapılan ibadetlerin sevabı diğer bin aydaki gecelerde yapılan sevaba denktir.

6- Kur'an Okumak:

Bu ayda Allah'ın kitabını okumak oldukça önemlidir.

Allah'u Teâlâ şöyle buyurdu: **"Ramazan ayı öyle bir aydır ki; bu ayda Kur'an indirilmiştir."** [Bakara, 185]

Bunun için Allah Resulü ﷺ ramazanın her gecesinde Cibril ﷺ ile beraber Kur'an okumaya özen gösterirdi. [Muttefekun Aleyhi]

Özellikle ramazanın son on gününde Kur'an'ı daha sıklıkla okurdu. Selef de bu ayda Kur'an okumanın faziletini bildiklerinden dolayı bu ayda Kur'an okumaya özen gösterir ve hırsları son on günün gecelerinde daha da artardı. [İbn-i Hacer'in Letaifu'l-Meârif Kitabı]

Son Olarak: Birkaç gün sonra ramazanın son on gününe girmiş olacağız. O halde ey Müslüman! Bu on gün için kolları sıva. Vallahi bu ibadetleri en güzel şekilde yapmak isteyen kimse için büyük bir nimettir. Ve bu büyük bir fırsattır. Bu fırsatı kaçıran kaybeder. İlim ehlinin de açıkladığı üzere bu on gece, senenin bütün gecelerine binaen en faziletli gecelerdendir.

Allah'ım! Bizi ramazanın son on gününün gecelerine eriştir ve bu on günde güzelce ibadet etmeyi bize kolaylaştır.

Allah'ım! Salat ve selam Nebimiz Muhammed'in, ailesinin ve sahabesinin üzerine olsun.

RAMAZANIN

Son On Günündeki İbadetler

مكتبة الهمّة
İslam Devleti Himmet Ofisi
Ramazan, 1438.